



**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Quid senserit Ioannes VVicleffus, c. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

extra se existentem, & sic etiam Arist. improbat opinionem Platonis de ideis, secundum quod ponebat eas per se existentes non in intellectu.

Ad secundum dicendum, quod licet Deus per essentiam suam se, & alia cognoscat, tamen essentia sua est principium operatum aliorum, non autem sui ipsius ideo habet rationem ideæ, secundum quod ad alia comparatur: non autem secundum quod comparatur ad ipsum Deum.

Ad tertium dicendum, quod Deus secundum essentiam suam est similitudo omnium rerum. Vnde idea in Deo nihil est aliud, quam Dei essentia.

Conclusio art. est, *In mente Dei sunt creaturarum ideæ*: Textus S. Thom. perspicuus est: ita ad maiorem doctrinæ illustrationem more solito quædam nobis sunt disputanda.

DISPUTATIO LXX.

Quo pacto creaturæ in Deo esse dicantur.

Quid senserit Ioannes VVicleffus cap. 1.

Catholica veritas contra VVicleffum probatur, cap. 2.

CAPVT I.

Quid senserit Ioannes VVicleffus.

VT ea, quæ de ideis in mente Dei existentibus dicenda sunt, melius intelligantur, opus est conducere, explicare prius modum, quo creaturæ in Deo existere dicuntur, quia in re cum omnes Catholici, & Heretici communi consensu asserant, creaturas, ut lapidem equum, hominem, &c. secundum proprias ipsarum rationes non esse formaliter ipsum Deum, sed in eo solum existere, tanquam in intelligente, ipsam et intellectio re præfinitas, ut infra explicabitur: Ioan. tamen Wicleffus peculiarem de hac re errorem dectus est: ut enim refert VValden. *lib. 1. art. 1. c. 1. usque ad 5. asserbat in proposi. 217. & 219. has duas propositiones veras esse: Omnis creatura est deus: & quolibet est deus*: referuntur autem hæc duæ propositiones in Concil. Const. sess. 6. inter errores Ioan. Hus. discipuli Ioan. Wicleffi, quæ in schedula quadam oblata Concilio continebatur.

Eodem pacto, ut scribit idem VValden. *cap. 1. & 2.* Wicleffus in hunc modum asserbat, *Iametsi male sonet, asserere, asinum esse Deum, & quolibet aliud esse Deum*: proinde multi hunc modum loquendi non admittant, nisi cum determinatione. *Secundum esse intelligibile, vel ideale quod creatura habet in Deo*: simpliciter tamen, & sine additamento concedi potest, & colligitur ex illo cap. 2. explicans vltimus suam sententiam, dicebat hanc propositionem in proprietate, & rigore logico veram esse. *Omnis creatura est deus*: non tamen e converso: *Deus est aliqua creatura*. Reddebat rationem secundum principia logicæ, quam ipse de suo cerebro confingebat: quia nomen, *Creatura* per se significat quamlibet reip creatam in se, & in suo proprio genere sicut etiam quando ponitur ex parte prædicati: quando vero ponitur ex parte subiecti, supponitur pro creatura secundum esse intelligibile, ut

in illa propositione *Creatura est deus*: eo quod secundum regulam logicorum talia sunt subiecta, quæ præmittuntur ab eorum prædicatis; hoc est subiecta determinantur, & limitantur ipsi prædicatis, quæ sunt veluti quadam eorum additamento. Idem dicit de quolibet nomine creaturæ speciatim, *ut homo asinus &c.* Ex hac doctrina concedebat similiter hanc propositionem, *Omnis creatura vivit in Deo*: est deo coeterna, & alias id genus.

Hunc errorem docuisse videtur Manichæus, ut indicat Fulgentius in libr. *Responsionum ad Ferrandum*, *Diaconum*, q. 2. *longe post medium*, & aperte testatur VValden. loco citato, quem inibi quoque ipse latissime impugnatur: nos vero sequenti cap. confutabimus. Ceterum August. tract. 1. in Ioan. in illa verba, *Quod factum est, in ipso vita erat*, tantum contra Manichæum contendit probare, lapidem non vivere, ut ipse falso putabat, propter illa verba Ioannis, sed ideam lapidis in Deo existentem vivere, quæ est ipse Deus.

CAPVT II.

Catholica veritas contra VVicleffum probatur.

Verum, ut clarius errorem Ioannis Wicleffi refellamus, & Catholicam doctrinam confirmemus, opus est prius erit explicare, quis modus loquendi sit obliuiscendus, quid etiam de re ipsa sentiendum sit. In primis igitur, quod attinet ad modum loquendi, non video quo pacto secundum veteris Logice doctrinam nomen illud, *Creatura*, aut *Homo*, & similia, quoties ponuntur ex parte subiecti, si nomen *Deus*, ponitur ex parte prædicati, supponatur pro creatura secundum esse intelligibile, & ideale, quo in Deo creatura esse dicitur: cum vero ponitur ex parte prædicati, nomen autem *Deus*, ex parte subiecti, non supponatur hoc modo, sed pro re ipsa in proprio genere considerata. Nam regula illa Logicorum *Talia sunt subiecta, quæ præmittuntur ab eorum prædicatis*, intelligitur, quando talia sunt prædicata, ut eo ipso indicent, subiectum in alia significatione, quam communi vultur: ut cum dicimus, *Homo est nomen*, ex parte subiecti, *Homo*, non pro re, sed materialiter pro voce ipsa ponitur: sed si dicamus, *Homo est animal*, prædicatum hoc non extrahit subiectum à communi sua significatione, quæ rem ipsam, quæ est homo, vox illa significat. Similiter cum dicimus, *Homo est species*, subiectum, *Homo*, non significat singulos homines: sicut si diceremus, *Homo est animal*, sed naturam communem. Huiusmodi prædicata, quæ mutant significationem communem nominis positi ex parte subiecti, sunt nomina, quæ Logici vocant secundæ impositionis, qualis est hæc vox *Nomen*, vox *Species*, aut *genus*. Cum tamen prædicato est vox primæ impositionis, hoc est, quæ rem ipsam significat, non mutat communem significationem subiecti, quæ ponitur pro re ipsa significata; ut est in illis propositionibus, *Homo est animal*: *homo non est lapis*: ergo similiter in illis, *Homo est deus*: *creatura est deus*, prædicatum non potest extrahere subiectum à communi significatione: eo quod ut nomen primæ impositionis, aut certe idem dicendum est de his propositionibus *Deus est creatura*: *Deus est lapis*, quando nomen *Deus* poneretur ex parte subiecti, ita ut illud prædicatum intelligeretur ea ratione, quæ de Deo posset prædicari, nempe secundum esse intelligibile. Nam si prædicatum primæ impositionis limitat, aut variat